

PATVIRTINTA
Gimnazijos direktoriaus 2023 m.
spalio 17 d. įsakymu Nr. VV-155
(gimnazijos direktoriaus 2026 m.
rugpjūčio 27 d. įsakymo Nr. VV-82
redakcija)

BIRŽŲ R. VABALNINKO BALIO SRUOGOS GIMNAZIJOS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinė-pilietinė veikla įtvirtinamos kompetencijos, kurios ugdomos mokantis pagal pagrindinio ugdymo bendrąsias programas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“. Socialinė-pilietinė veikla padeda mokiniams praktiškai taikyti įgytas žinias, gebėjimus bei demonstruoti vertybines nuostatas ir sudaro galimybes pažvelgti į dalykus iš įvairių perspektyvų, ypač pritaikant, išplečiant ir aktualizuojant įgytas žinias gyvenimiškose situacijose.

II SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

2. Socialinės-pilietinės veiklos tikslas – skatinti mokinius aktyviu dalyvavimu prisidėti sprendžiant aktualias socialines problemas bendruomeniniame ir visuomeniniame gyvenime ir, reflektuojant savo patirtį, ugdytis pilietiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos bei kitas kompetencijas.

3. Socialinės-pilietinės veiklos uždaviniai:

- 3.1. skatinti mokinių visapusišką asmenybės brandą ir dalyvavimu grįstą mokymąsi;
- 3.2. padėti įsisąmoninti kiekvieno asmens atsakomybę kuriant savo asmeninę, vietos bendruomenės ir platesnės visuomenės gerovę bei paskatinti mokinius ieškoti pozityvių saviraiškos būdų;
- 3.3. skatinti mokinius apgalvoti savo patirtis, ugdytis savistabos įgūdžius, gebėjimą kritiškai įsivertinti savo priimtų sprendimų pagrįstumą ir pridėtinę vertę sau patiems ir bendruomenei, kuriai mokiniai priklauso.

III SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TURINYS

4. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis, atliekama laisvu nuo pamokų metu ir pasirenkama vadovaujantis šiais principais:

4.1. prasmingumo. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie mokinio saviraiškos, asmeninių tikslų įgyvendinimo, pasirinktos veiklos, padeda atrasti jam asmeniškai prasmingą veiklą bei skatina jį orientuotis ne tik į rezultatą, bet ir į patį veiklos procesą, mokytis iš savo klaidų ir pasiekimų bei reflektuoti apie įvairių patirčių naudą. Mokiniai gali įsitraukti į įvairių nevyriausybiinių organizacijų veiklą ir prisidėti prie jiems rūpimų problemų sprendimo, pvz., visuomenės sąmoningumo didinimo klimato kaitos klausimais, gyvūnų apsaugos, pažeidžiamų asmenų grupių teisių užtikrinimo klausimais ir pan.;

4.2. asmeninio tobulėjimo. Socialinė-pilietinė veikla pasirenkama atliepiant mokinio interesus ir pomėgius. Socialinė-pilietinė veikla nėra savitikslių, ji turi padėti mokiniams tobulėti, plėsti savo pažinimo ribas, išbandyti save atliekant naujus vaidmenis, patirti naujus kontekstus. Idealu, jei mokiniai savo stiprybes ir talentus gali pritaikyti naujame kontekste, ir tai sudaro sąlygas mokiniams įsivertinti savo stiprybes ir numatyti galimas tolesnio mokymosi trajektorijas. Skatinamas mokinių dalyvavimas ir jų pagalba organizuojant įvairias parodas, koncertus, sporto turnyrus, kitus renginius įvairiose socialinės

globos institucijose, ligoninėse, telkiant bendruomenes konkrečiam tikslui siekti arba pagalbos teikimas jaunesnio amžiaus mokiniams mokantis, taip pat neformaliojo vaikų švietimo ir užimtumo veiklų organizavimas dienos centrus lankantiems vaikams, mokymosi sunkumų turintiems vaikams, migrantams, savanorystė ikimokyklinio ugdymo įstaigose, mokymas, konsultavimas, paskaitos vedimas, pranešimų skaitymas arba kitos panašios veiklos;

4.3. socialinio teisingumo. Mokinys turi suvokti, kad jis yra didesnės bendruomenės ir visuomenės narys ir kad nuo kiekvieno asmeninio indėlio priklauso visuomenės gerovė. Visuomenės gerovė užtikrinama, kai visoms asmenų grupėms sudaroma galimybė lygiavertiškai dalyvauti socialiniame gyvenime. Mokinių indėlis, net ir pats mažiausias, užtikrinant šias galimybes yra neįkainojama pagalba valstybei ir visiems žmonėms. Todėl mokiniai galėtų būti skatinami savanoriauti teikiant pagalbą savarankiškai arba per įvairias nevyriausybinės organizacijas, teikiančias pagalbą stokojantiems, neįgaliesiems, vienišiesiems ir pagyvenusiems asmenims, migrantams ir kitiems mokinių artimoje aplinkoje gyvenantiems ir sunkumų patiriantiems žmonėms ir kt.;

4.4. dalyvavimo. Socialinė-pilietinė veikla turi padėti mokiniui suprasti, kad demokratinės visuomenės grįstos jų piliečių įsitraukimu ir dalyvavimu sprendžiant visuomenei aktualius klausimus ir kad kolektyvinėmis pastangomis galima pasiekti daugiau, nei veikiant individualiai. Todėl mokiniai turi būti skatinami atlikti veiklas ne tik individualiai, bet ir dalyvaujant bendrose veiklose, kurių metu jie mokytųsi pažinti vieni kitus, išklausyti skirtingas nuomones, ieškoti sutarimo, argumentuoti nuomones, atlikti įvairius socialinius vaidmenis, dalintis, bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems. Galimos įvairios mokinių grupių arba klasių iniciatyvos, siekiant spręsti vietos bendruomenei aktualius klausimus, pvz., organizuoti pilietines iniciatyvas ir / ar jose dalyvauti, taip pat dalyvauti kraštotyrinėje, ekologinėje veikloje, dalyvauti ekspedicijoje, žygyje, nagrinėti istorinius šaltinius ir kt.

IV SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ĮGYVENDINIMAS

5. Mokiniui, besimokančiam pagal pagrindinio ugdymo programą, privaloma atlikti 20 pamokų (valandų) socialinės-pilietinės veiklos per mokslo metus. Už socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą atsakingas klasės vadovas. Socialinei pilietinei veiklai skirtas laikas nėra įtraukiamas į pamokų tvarkaraštį.

6. Socialinė-pilietinė veikla gali būti vykdoma individualiai ar grupėmis, gimnazijoje ar už jos ribų. Proporcija, kokia dalis socialinės-pilietinės veiklos atliekama gimnazijoje, o kokia – už jos ribų, nėra nustatoma, mokinys pats laisvai renka socialinės-pilietinės veiklos atlikimo vietą. Mokinys gali dalyvauti tiek gimnazijos, tiek kitų organizacijų siūlomose arba pačių mokinių pasirinktose veiklose ar iniciatyvose.

7. Pagrindinio ugdymo programos mokinys socialinę-pilietinę veiklą besimokydamas atitinkamoje klasėje turi atlikti iki einamųjų mokslo metų ugdymo proceso pabaigos. Siekiant nuoseklumo, gimnazija rekomenduoja 10 val. socialinės-pilietinės veiklos atlikti pirmą pusmetį, 10 val. – antro pusmečio metu.

8. Mokiniui pageidaujant, ši veikla gali būti vykdoma mokinių rudens, žiemos (Kalėdų), žiemos, pavasario (Velykų) ir vasaros atostogų metu.

9. Mokinio, besimokančio pagal pagrindinio ugdymo programą, vasaros atostogų metu atlikta socialinė-pilietinė veikla įskaitoma į aukštesnėje klasėje reikalingą atlikti socialinę-pilietinę veiklą, išskyrus, kai mokinys iki einamųjų mokslo metų ugdymo proceso pabaigos nėra atlikęs visų konkrečiai klasei bendrųjų ugdymo planų 90 punkte numatytų valandų ir jam skiriama papildomo laiko atlikti socialinę-pilietinę veiklą vasaros metu. Tokiu atveju vasaros metu atlikta socialinė-pilietinė veikla įskaitoma į einamųjų mokslo metų privalomą atlikti socialinę-pilietinę veiklą. Jeigu mokinys vasaros metu atliko daugiau socialinės-pilietinės veiklos valandų, nei nustatyta konkrečiai klasei, valandų perviršis įskaitomas Bendrųjų ugdymo planų priedo 23 punkte nustatyta tvarka.

10. Mokiniui keičiant mokyklą mokslo metais, einamaisiais mokslo metais mokantis ankstesnėje mokykloje atliktos socialinės-pilietinės veiklos valandos įskaitomos tęsiant mokymąsi naujoje mokykloje, pateikus socialinės-pilietinės veiklos atlikimą patvirtinančius dokumentus.

11. Socialinės-pilietinės veiklos įgyvendinimo žingsniai:

11.1. idėjų generavimas – mokinys apmąsto savo mokymosi patirtį ir priima sprendimą, į kokias socialines-pilietines veiklas norėtų įsitraukti, kaip dalyvavimas šiose veiklose padės jam augti ir tobulėti;

11.2. veiklos planavimas – mokinys planuoja savo socialinės-pilietinės veiklos užduotis padedamas mokykloje paskirto asmens; mokinys pasirengia planą pasirinktai socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti. Socialinės-pilietinės veiklos planas gali būti parengtas pagal socialinės-pilietinės veiklos rekomendacijose „Kaip organizuoti socialinę-pilietinę veiklą?“ pateiktą pavyzdį;

11.3. veiklos įgyvendinimas – mokinys atlieka nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis; periodiškai reflektuoja savo atliekamos socialinės-pilietinės veiklos prasmingumą ir pridėtinę vertę sau ir mokyklos bendruomenei, visuomenei; jei reikalinga, mokinys keičia pirminį socialinės-pilietinės veiklos planą ir koreguoja nusimatytas užduotis, aptaręs su mokykloje paskirtu asmeniu, o prireikus šis asmuo teikia pagalbą; fiksuoja / kaupia socialinės-pilietinės veiklos atlikimą patvirtinančius dokumentus kompetencijų aplanke ar kitoje mokyklos naudojamoje elektroninėje platformoje / formoje;

11.4. veiklos įsivertinimas – pabaigęs nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis, mokinys įsivertina savo patirtį, aptaria tai su mokykloje paskirtu asmeniu. Pabaigęs nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis, mokinys įsivertina savo patirtį ir fiksuoja socialinės-pilietinės veiklos įrodymus „Socialinės-pilietinės veiklos“ apskaitos lape (1 priedas).

12. Mokslo metų pradžioje mokiniai supažindinami su reikalavimais, atliekant socialinę-pilietinę veiklą, ir atsiskaitymo tvarka.

13. Socialinės-pilietinės veiklos įgyvendinimas:

13.1. 5 klasės mokiniams – 10 valandų skiriama ugdomiesiems pokalbiams, idėjų generavimui, veiklos planavimui, veiklos įsivertinimui ir 10 valandų skiriama socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti, individualioms ir (ar) grupinėms mokinių pasiūlytoms ar mokyklos pasiūlytoms ir suorganizuotoms iniciatyvoms, projektams;

13.2. 6–8 klasių mokiniams – nuo 3 iki 5 valandų skiriama ugdomiesiems pokalbiams, idėjų generavimui, veiklos planavimui, veiklos įsivertinimui ir atitinkamai nuo 15 iki 17 valandų skiriama socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti, individualioms ir (ar) grupinėms mokinių pasiūlytoms ar mokyklos pasiūlytoms ir suorganizuotoms iniciatyvoms, projektams;

13.3. Jaunesniems kaip 14 metų mokiniams pareiškus norą socialinę-pilietinę veiklą atlikti organizacijose už mokyklos ribų individualiai arba grupėje, mokinio palydėjimo klausimas aptariamas su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais). Tik mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) sutikus lydėti savo vaiką į organizaciją, socialinė-pilietinė veikla gali būti įgyvendinama individualiai arba grupėmis už mokyklos ribų;

13.4. I g ir II g klasių mokiniams – nuo 2 iki 4 valandų skiriama ugdomiesiems pokalbiams, idėjų generavimui, veiklos planavimui, veiklos įsivertinimui ir atitinkamai nuo 16 iki 18 valandų skiriama socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti, individualioms ir (ar) grupinėms mokinių iniciatyvoms, įvairių organizacijų siūlomoms veikloms ir (ar) projektams mokykloje ir (ar) už mokyklos ribų.

14. Klasės vadovo, atsakingo už socialinės-pilietinės veiklos organizavimą, pareigos:

14.1. organizuoti ugdomuosius pokalbius mokiniams;

14.2. padėti mokiniams pasirinkti socialines-pilietines veiklas ir suprasti, kaip jų patirtis jas atliekant prisidės prie mokinių asmeninio augimo;

14.3. padėti mokiniams pasirengti savo socialinės-pilietinės veiklos užduotis ir planus;

14.4. stebėti, kaip mokiniams sekasi atlikti nusimatytas užduotis / įgyvendinti pasirengtus socialinės-pilietinės veiklos planus;

14.5. pastebėjus ar mokiniui informavus, kad atliekant socialinę-pilietinę veiklą mokinys susiduria su sunkumais, kviešti jį pokalbiui ir teikti reikiamą pagalbą;

14.6. teikti grįžtamąjį ryšį mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) apie socialinės-pilietinės veiklos rezultatus;

14.7. elektroniniame dienyne vesti socialinės pilietinės veiklos apskaitą;

14.8. ugdymo proceso pabaigoje patikrinti, kad būtų įvykdytas minimalus socialinės-pilietinės veiklos reikalavimas, apibendrinti mokinio patirtį ugdomojo pokalbio metu arba gavus mokinio refleksiją raštu ir suteikti mokiniui grįžtamąjį ryšį apie mokinio įvykdytas užduotis bei refleksiją

15. Mokinių pareigos atliekant socialinę-pilietinę veiklą:

15.1. pateikti siūlymus dėl galimos socialinės-pilietinės veiklos pobūdžio ir turinio;

15.2. aptarti savo pasiūlytas veiklas ir užduotis su klasės vadovu bei atsižvelgti į teikiamus siūlymus;

15.3. atsakingai vykdyti suplanuotas užduotis;

15.4. apmąstyti savo patirtį ir prireikus koreguoti socialinės-pilietinės veiklos pobūdį, užduotis ir kt.;

15.5. kaupti savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus;

15.6. dalyvauti ugdomočiuose pokalbiuose su klasės vadovu ir pateikti reikiamus įrodymus apie atliktas socialines-pilietines veiklas;

15.7. kilus nenumatytoms aplinkybėms, koreguoti, perplanuoti savo socialinę-pilietinę veiklą.

16. Mokiniais sudaromos sąlygos veiklas atlikti savarankiškai, už gimnazijos ribų, bendradarbiaujant su įmonėmis, organizacijomis. Rekomenduojama socialinę-pilietinę veiklą vykdyti Vabalninko mieste, seniūnijoje veikiančiose įmonėse, organizacijose, nevyriausybiniuose organizacijose, jaunimo organizacijose, padėti pagyvenusiems, neįgaliams asmenims.

17. Socialinės-pilietinės veiklos atlikimą už gimnazijos ribų patvirtina atitinkama įstaiga/organizacija, pateikdama dokumentą su atsakingo asmens parašu ir antspaudu arba pildydama mokinio „Socialinės-pilietinės veiklos“ apskaitos lapą (1 priedas).

18. Formalus dalyvavimas neformaliojo švietimo veiklose neįskaitomas kaip socialinė-pilietinė veikla, tačiau jei mokinys dalyvauja konkursuose, varžybose, parodose, koncertuose, minėjimuose kaip atlikėjas, žaidėjas, pranešėjas ir t. t., tuomet mokiniui pateikus dalyvavimą patvirtinantį dokumentą ši veikla įskaitoma kaip socialinė-pilietinė veikla. Už dalyvavimo faktą skiriama 1 socialinės-pilietinės veiklos valanda.

19. Socialinės-pilietinės veiklos vertinimo rezultatas fiksuojamas elektroniniame dienyne įrašų „įskaityta“ („įsk.“) arba „neįskaityta“ („neįsk.“), nurodant visų iki ugdymo proceso pabaigos atliktų socialinių-pilietinių veiklų valandų skaičių. Mokiniais, negavusiems įskaityto socialinės-pilietinės veiklos įvertinimo, skiriama papildomo laiko pasirengti naują planą ar patikslinti pasirengtą planą ir atlikti plane nusimatytas užduotis vasaros atostogų metu.

V SKYRIUS SIŪLOMOS SOCIALINĖS – PILIETINĖS VEIKLOS KRYPTYS. PASIEKIMŲ TIPAS

20. Klasės vadovas, pildydamas socialinės-pilietinės veiklos valandas, veiklos kryptis priskiria pasiekimų tipui.

PASIEKIMŲ TIPAS	VEIKLOS KRYPTYS
Pilietiškumas	Aktyvi veikla gimnazijos savivaldoje (mokinių taryba, gimnazijos taryba)
	Valstybinių švenčių, atmintinų dienų ir dalykinių švenčių, žygių organizavimas /aktyvus dalyvavimas
	Aktyvus dalyvavimas kitų organizacijų veikloje (pvz., LMS, Ateitininkų ir kt.).
	Pilietinių iniciatyvų organizavimas/aktyvus dalyvavimas gimnazijoje ir už jos ribų.
	Aktyvus dalyvavimas, ekologinėse akcijose, pvz., „Darom“, „Miško kuopa“, miškasodyje ir kt. Pranešimų ekologine tema rengimas.
	Gimnazijos bei bendruomenių aplinkos puoselėjimas ir tvarkymas.
	Kapinių tvarkymas
	Dalyvavimas savivaldybės ar nacionaliniu lygiu vykdomose veiklose, susijusiose su aplinkosauga.
	Dalyvaujamojo biudžeto idėjos teikimas.
Visuomeniškumas	Susitikimų organizavimas su įdomiais ir autoritetingais/konkrečių specialybių žmonėmis
	Mentorystė (Mokinys – Mokinui).
	Gimnazijos interjero atnaujinimas, svetingos ir informatyvios aplinkos kūrimas.
	Klasės valandėlių, renginių organizavimas.

Visuomeniškumas	Darbas gimnazijos bibliotekoje, skaitykloje, kabinetuose.
	Projektų rengimas ir įgyvendinimas.
	Pagalba dalykų mokytojams leidžiant standus (įvairūs maketavimo, teksto rinkimo, fotografavimo darbai).
	Patalpų puošimas, reklaminių lankstinukų kūrimas ir leidyba.
	Darbas miesto bibliotekoje.
	Pagalba gimnazijos darbuotojams.
	Atstovavimas gimnazijai rajono bei respublikiniuose konkursuose, olimpiadose, sporto varžybose, žygiuose, koncertinėse programose ir kt.
	Pagalba organizuojant gimnazijoje apklausas, tyrimus.
	Žinučių tinklapiui rašymas, fotografavimas renginio metu.
	Pagalba organizuojant renginius gimnazijoje
Savanorystė, socialiniai ryšiai	Savanorystė akredituotose jaunimo organizacijose.
	Savanorystė senelių globos namuose, pagalba senyvo amžiaus bendruomenės nariams.
	Savanorystė vaikų ir jaunimo centruose, darželiuose.
	Dalyvavimas vaikų dienos centrų veikloje - pagalba rengiant šventes, atliekant namų darbus ir kt.
	Savanorystė „Maisto banko“ bei kitose akcijose.
	Pagalba gyvūnų globos namuose.
	Savariška veikla bendruomenėse, nevyriausybiniuose organizacijose.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Mokinys į aukštesnę klasę keliamas atlikęs socialines – pilietines veiklas ir gavęs įvertinimą „įskaityta“ („įsk“).

22. Gimnazija sudaro socialinių partnerių sąrašą.

23. Šis Aprašas, pasikeitus teisės aktams arba esant būtinybei bendru sutarimu, gali būti peržiūrimas ir koreguojamas.

[illegible]

Klasēs vadovas:.....